

nyitottak vagyunk mindenki felé, akivel kölcsönösen segíteni tudjuk egymás munkáját. Ennek szellemében csatlakoztunk az MFT–MGE nagykanizsai rendezvényéhez.

A kiállított tablókon az egyesület története, és a tagok által készített fotók láthatók. Várjuk az érdeklődőket, és mindazokat, akik bármilyen formában segíteni tudják felvázolt céljaink elérését.

Az ankétot támogatták:

Dolomit Kft.

8360 Keszthely, Georgikon út 23.

Tel.-Fax.: (83)310-175

Dolomit9@axelero.hu

GeoGenesis Műszergyártó és Kutató Bt.

8103 Várpalota, Thököly u.17.

Tel.: (88)587-730, (88)475-469

Fax: (88)587-730

E-mail: geo-genesis@vnet.hu

Webcím: www.geogenesis.vnet.hu

Geoinform Mélyfúrás Információ Szolgáltató Kft.

8800 Nagykanizsa, Vár út 8.

Tel.: (93)537-470

Fax.: (93)537-471

Webcím: www.geoinform.hu

OÁZIS Kútfúró Talajmechanikai Kft.

8800 Nagykanizsa, Pivári u. 6.

Tel., fax: (93)310-812

E-mail: oaziskft@tvn.hu

Horváth Zsolt, Császár János

OTKA '2004

Az OTKA a kutatók számára a rendszerváltozás egyik legelső kézzelfogható megnyilvánulása volt: ez az intézményfüggetlen pályázati rendszer adott először hivatalosan lehetőséget a tudományos minősítéssel rendelkező fiataloknak arra, hogy elképzeléseiket szabadon és önállóan megvalósíthassák. Az OTKA-ban a döntést és ellenőrzést — jól-rosszul — maga a tudományos közösség gyakorolja.

2002 őszén, a geofizikai OTKA-projektek III. sereg-szemlájén (ld. a Magyar Geofizika 2002. évi OTKA különszámában) az OTKA Élettelen Természettudományi Kuratórium elnöke felhívta a figyelmet az OTKA döntési és elosztási mechanizmusának egy apró, de fontos elemére. Nevezetesen arra, hogy egy-egy tudományterületen minél nagyobb a pályázati igény, annál nagyobb a szétosztható pénz.

A Földtudomány I. zsűriben 2003-ban negatív szenzáció volt a geofizikai pályázatok minden addiginál kevesebb száma. Bizonyára van egy természetes hullámmás a pályázati aktivitásban (az átlagos futamidőnek megfelelő 3–4 éves periódusidővel), de összesen három pályázat a geofizikusok részéről tényleg kirívóan kevés. A geofizikusok tudományos aktivitása ennél lényegesen nagyobb. Még akkor is, ha a 2003. eleji pályázatbeadáskor már tudható volt, hogy a 2003-as támogatási összeg nemcsak hogy nem nőtt az előző évihez képest, hanem — a kutatás ÁFA-jának 12%-ról 25%-ra emelkedése következtében — kb. egytizedével csökkent.

Figyelemfelhívásként körülbelül ennyit terveztem írni a Magyar Geofizika 2004-ben megjelenő első számába, amikor január végén, február elején újabb lappangó, pesszimizista OTKA-jóslatok teljesedtek be.

Az első fejlemény a szavahihetőség példázata. LIPTÁK András OTKA-elnöknek az ÁFA-emelés tárgyában írt reklamáló levelére adott pénzügyminiszteri választ tavaly év végén saját szememmel láttam: LÁSZLÓ Csaba pénzügyminiszter az ÁFA-emelés indokaként az EU-jogharmonizációt nevezte meg. 2004. január elején Sopronban járt hazánk brüsszeli tudományos attaséja, aki előadása végén feltett kérdésemre elmondta: 1. ilyen magas ÁFA sehol Európában nem terheli a tudományos

kutatást, 2. a kutatás ÁFA-ja az EU-ban nem egységes, 3. ezen a téren nem is terveznek EU-jogharmonizációt.

A második fejlemény már a tettek mezejéről tudósít: az ideai OTKA-támogatást a kormány bruttó 7 Mrd Ft-ról 5,1 Mrd Ft-ra csökkentette (változatlanul 25% ÁFA-teherrel)! A mellékelt ábra az OTKA-támogatás évenkénti alakulását mutatja Mrd Ft-ban, ahol a fekete oszlopok egységesen 12% ÁFA feltételezésével mutatják az évenkénti OTKA-támogatás alakulását 1991 óta. Egy növekedési trendet és hullámmásokat látunk az ábrán. A növekedési trend ne tévesszen meg senkit: a 2002-es csúcscélt dollárra átszámítva nagyjából az 1993-as maximumnak felel csak meg. A hullámmásban látható mintegy 8–9 éves periódusidő nyilván nem az OTKA-futamidőkkel, hanem egyértelműen a kormányzati időszakok váltakozásával kapcsolatos.

További elszomorító hír, hogy megszűnik a tudományos iskolai projekt, és az OTKA műszerpályázatot sem írják ki az idén. A 2004. évi tematikus pályázatok kiírása több hónapos, az OTKA történetében példátlan késedelmet szenvedett: a pályázati felhívást www.otka.hu szerint csak márciusban teszik közzé...(*).

Két-három éve még a hazai kutatócsoportok további erősítését, európai versenyképességének növelését reméltük. Ma már pusztán létünkért kell küzdeni (ld. az MGSZ központi hivatalának megszüntetéséről, valamint az MTA GGKI gazdasági önállóságának elvesztéséről felröppent kősa [?] híreket). Ha mindehhez hozzátesszük, hogy a miniszterelnök a minap a mai kor követelményeinek megfelelő munkavállalóként BÉKÉSY György (1899–1972) Nobel-díjasunkat hozta fel példaként (mint aki élete során

* A Magyar Geofizika szerkesztőségéhez február 23-án beküldött írásom az MGE-évfordulóra készült különszám miatt mindaddig nem jelent meg. Azóta több fejlemény történt: (1) kialakult a végleges OTKA-költségvetés (megközelítőleg a februárban sejtett számadatoknak megfelelően); (2) a 2004-ben kezdődő pályázatok jelentősen csökkentett támogatással indulhattak el, sőt (3) az OTKA vezetői kénytelenek voltak a korábban elnyert pályázati összegeket is 14%-kal redukálni (ami magyarul a megkötött szerződések felrúgását jelenti); (4) az is 2004 elején tudatosult a legtöbb OTKA-témavezetőben, hogy a 25%-ra felemelt ÁFA ezentúl nem visszatéríthető...

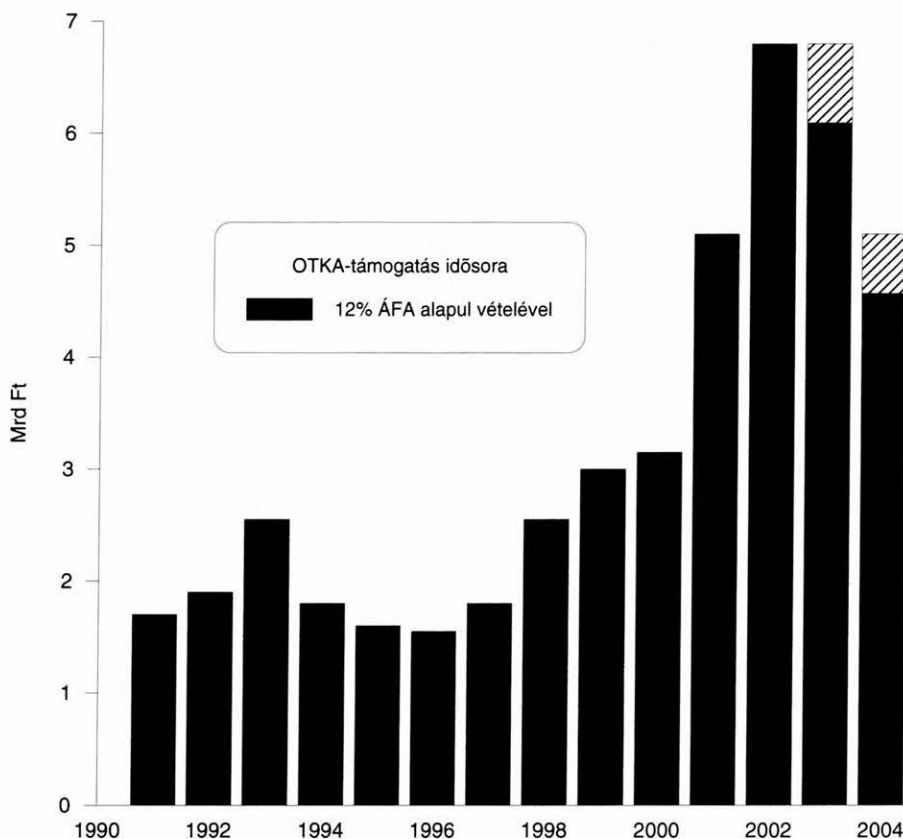
többször is képes volt váltani), szavait úgy is lehet értékelni, hogy a tudomány hazai képviselői ne itthon keressék boldogulásukat.

Mindenesetre a remény hal meg utoljára. Bízunk a jövőben, és 2004-ben minél többen pályázzunk OTKA-ra is! Az egyetlen jó hír, hogy a tudományos iskolai projekt

mégsem szűnik meg (csupán a pályázati összeg lesz feleakkora, mint az első kiírás alkalmával volt).

Reményünket egy szebb jövőben a 2004-es pályázati úrlapok hihetetlen bonyolultsága ellenére se veszítjük el!
2004. április 28.

Szarka László

Az OTKA támogatása 1991 és 2004 között. A 2003-as és 2004-es bruttó értékeket a sávozott oszlopok mutatják, de ezeket már nem 12%, hanem 25% ÁFA terheli

A PRO GEOPHYSICA EMLÉKÉREM 2003. ÉVI KITÜNTETETTJEI

2003. december 4-én 14 órára megtelt az ELGI konferenciaterme. Ünnepelni gyűltünk össze: megtszteni azokat a munkatársakat, akik sokat tettek a Geofizikai Intézetért és ezen keresztül a magyar geofizikáért, ahogyan az alapítók (Eötvös Loránd Geofizikai Intézet, Eötvös Loránd Geofizikai Alapítvány) által megfogalmazott alapszabály ezt rögzíti.

Hagyomány most már az intézetben, hogy a Bányásznapon adjuk át a kitüntetést, mint ahogyan az is hagyomány, hogy erre az alkalomra meghívást kapnak az MGSZ és az együttműködő társintézet, a Magyar Állami Földtani Intézet vezetői is.

Gazdagította az ünnepséget, hogy élve a megtsztlő alkalommal, ezúttal ünnepélyesen búcsúztattuk az év folyamán nyugdíjba ment kollégáinkat, azaz CZÖVEK Gábort, MÉSZÁROS Ferencet, dr. SIMON Andrászt és VERŐ Lászlót. Az ELGI igazgatója útravalónak egy-egy háromputtonyos tokaji aszút adott át mindannyiuknak.

Dr. BODOKY Tamás, az ELGI igazgatója és PÁLYI András, az ELGA kuratóriumi elnöke méltató szavának kísére-

tében adták át a kitüntetetteknek a PRO GEOPHYSICA Emlékérmét és kísérőként az *Eötvös Loránd Geofizikai Intézet története I. (1907–1964)*, valamint *Báró Eötvös Loránd, a tudós fotográfus* c. könyveket.

A PRO GEOPHYSICA Emlékérem 2003. évi kitüntetettjei ábécérendben a következők:

HERMANN LÁSZLÓ

1945-ben született Tamásiban. A helyi Béri Balogh Ádám Gimnáziumban érettségizett. Katonai szolgálata után az ELTE-n fizikusi diplomát szerezve az MTA Műszaki Fizikai Kutatóintézetében dolgozott. Az ELGI Szeizmikus és Számítástechinikai Főosztályának mélyszerkezet-kutató osztályára 1976 végén került. Eleinte a vibroszeiz eljárás számítógépes módszertanának elméleti és gyakorlati fejlesztésével foglalkozott, majd a bányageofizikai osztályon bekapcsolódott a Mecseki Szénbányák megbízásából kezdett bányageofizikai kutatásba.